
Mededelingenblad van het Sint Jozefkoor

Oktober 2023, jaargang 33, nummer 4

Talenten

Beste koorleden,

In het begin van de jaren '70 werd de kinderserie *Pippi Langkous* (naar het boek van Astrid Lindgren) op de Nederlandse televisie uitgezonden. Een serie over een nogal vrijgevochten meisje van een jaar of 10 dat in haar eentje een oude villa bewoonde en allerlei avonturen beleefde met haar buurjongen en buurmeisje. Eén van de uitspraken, als er weer eens iets verwacht werd van haar, was: "Ik denk dat ik het wel kan, want ik heb het nog nooit gedaan".

Als een volwassene zo'n uitspraak zou doen zouden de mensen in de omgeving van zo iemand al snel concluderen dat de persoon in kwestie aan een hoge mate van zelfoverschatting lijdt, een fantast, dromer of gewoon arrogant is. Kinderen gaan daar doorgaans veel onbevangener mee om. Ze zien op hun pad wel wat ze tegenkomen in het vertrouwen dat het uiteindelijk wel goed komt, al dan niet geholpen of gecorrigeerd door de volwassenen om hen heen.

Op 8 oktober kwam mij de eer toe een pauselijke onderscheiding te mogen ontvangen uit handen van bisschop Ron van den Hout. Een blijk van waardering die ik in het geheel niet aan heb zien komen. Zoals ik in mijn dankwoord(je) zei, zie ik de inzet voor het koor en *daarmee* voor de kerk, zoals onze pastoor zei, als iets wat logischerwijs voortkomt uit het zo goed mogelijk aanwenden van de talenten die je gegeven zijn. Natuurlijk maak je op dat pad ook fouten. Maar wie geen fouten maakt, of niet wil maken uit angst voor afkeuring door zijn of haar sociale omgeving, zal ook minder snel leren. Fouten maken is nodig om later betere beslissingen te kunnen nemen.

Als het gaat om onderscheidingen had ik in het verleden altijd gemengde gevoelens, zeker waar het om de koninklijke onderscheidingen gaat waarvan er jaarlijks rond Koningsdag zoveel uitgereikt worden dat men zelfs spreekt van een lintjesregen. Wie krijgt hem wel, wie niet? Heb je je wel voldoende ingezet om hem "te verdienen". Het is een beetje het "voor wat, hoort wat" denken.

In de loop van de tijd ben ik daar wel anders tegenaan gaan kijken. Het gaat niet altijd precies om het *wat*, maar meer om *hoe* dat door de sociale omgeving ervaren en gewaardeerd wordt. En in dat geval is het niet simpel een kwestie van plussen en minnen.

Ik heb het geluk gehad dat het Sint Jozefkoor al vroeg op mijn pad is gekomen. In de loop van de tijd ben ik als lid van het koor diverse zijpaden ingeslagen: Als voorzanger, maar ook als vertegenwoordiger van het koor in de parochieraad van de voormalige Parochie Centrum. Als bestuurslid, secretaris, penningmeester en voorzitter. Was ik geen lid van het koor geweest, dan had ik mijn talenten waarschijnlijk ergens anders ingezet. Maar of je nu één, vijf of tien talenten bezit, benut ze als er een beroep op je wordt gedaan. In ieder geval: begraaf ze niet maar wees als onbevangen kinderen en ben niet bang om hulp te vragen bij moeilijkheden. Je kunt meer dan je denkt; ook al heb je het nog nooit gedaan.

Bij de onderscheiding kreeg ik een brief van de bisschop van 's-Hertogenbosch, Mgr. De Korte, waarvan de afsluitende woorden mij in het bijzonder aanspraken en die ik dan ook graag met jullie deel:

"U zult er zich niet op willen beroepen iets groots gedaan te hebben, maar u mag weten dat God door u iets goeds tot stand heeft gebracht. Het is mooi dit nu door deze pauselijke onderscheiding zichtbaar te maken te midden van uw geloofsgemeenschap."

Ik ben het koor dankbaar dat het mij de kans heeft gegeven iets goeds tot stand te brengen. In die zin voelt de onderscheiding niet iets voor mij alleen, maar een blijk van waardering voor het koor in zijn geheel, en daarmee een onderscheiding voor jullie allen.

Hans van Saaze

Afsluiting jubileumjaar

Met een Pontificale Hoogmis, voorgegaan door Mgr. van den Hout, bisschop van Groningen-Leeuwarden, heeft het koor op zondag 8 oktober 2023 het eeuwfeest officieel afgesloten. De Mis werd ook deze keer luister bijgezet door de aanwezigheid van het St. Catharina gilde. Met het uitreiken van de onderscheiding *Pro Ecclesia et Pontifice* door de bisschop zelf aan Hans, kreeg de Mis een bijzonder en feestelijk slot.

In zijn preek die de bisschop volledig plaatste in het kader van het 100-jarig jubileum, ging hij uitgebreid in op de betekenis van het gregoriaans als hoeksteen van de Romeinse liturgie; de steen die de liturgiehervormers in de jaren '60 en '70 als bouwmeesters hadden afgekeurd. De volledige tekst van de preek is afgedrukt op pagina's 8,9 en 10 van dit mededelingenblad.

De lunch na de Mis werd bijgewoond door de bisschop, de pastores, van der Klaauw, Smulders, Seidel en Koopmans alsmede Wethouder van Lierop namens het college van B&W van de gemeente Helmond. Van onze eeuwfeestdonateurs, in totaal zijn er dat 65, was een deel aanwezig. De gelegenheid werd te baat genomen om hen nogmaals hartelijk te danken voor hun financiële ondersteuning zonder welke de realisatie van de geplande evenementen en de uitgave van het jubileumboek niet mogelijk geweest zou zijn.

Met deze officiële afsluiting mogen wij met voldoening terugkijken op een rijk jubileumjaar dat aanving met een besloten herdenkingsviering op 13 oktober 2022, gevolgd door een vijftal evenementen, waarbij het koor zich ook eens van een andere kant heeft kunnen presenteren, en uiteraard de uitgave van ons jubileumboek. Dat een en ander bijzonder gewaardeerd werd mocht blijken uit de vele reacties die we van diverse kanten hebben ontvangen.

Voor wie een gebeurtenis gemist heeft of er wel bij was en alles nog eens wil terugluisteren en terugkijken kan dit doen op de betreffende pagina's van onze website, te vinden onder hoofdpagina "100 jaar Sint Jozefkoor".

Preek van de bisschop

Preek van bisschop Ron van den Hout, gehouden op zondag 8 oktober 2023 bij de afsluiting van ons jubileumjaar.

Als ik in de kathedraal te Groningen de mis opdraag en omhoog kijk naar de zangzolder en het orgel, zie ik op de balustrade *Cantemus Domino*. De tekst is voor de priester bedoeld. Overal waar de priester vanaf het priesterkoor teksten kan zien zijn ze in het Latijn geschreven. Overal waar de teksten voor het volk bedoeld zijn, zijn ze in het Nederlands. *Cantemus Domino* of *Cantate Domino canticum novum* zoals op het liturgieboekje van vandaag prijkt. Alsof er geen 'gewone gelovigen' zijn die ook Latijn kennen. En alsof alle priesters tegenwoordig zo goed Latijn kennen! Het zegt iets over de tijd waaruit we komen.

Vandaag ben ik bij jullie te gast – in zijn eigen bisdom is een bisschop in een van de kerken nooit te gast! – om het jubileumjaar van het 100-jarige Sint-Jozefkoor af te sluiten. Ik voel me vereerd met jullie de eucharistie te kunnen vieren in een van de kerken waar ik van 1992-1994 twee jaar gewerkt heb (de Lambertus en de Jozef op d'n Bult) en mijn eerste pastorale ervaringen heb opgedaan. Samen met pater Leo van der Klaauw en – toen – diaken Ard Smulders. Er komen herinneringen boven:

- dat het Sint-Jozefkoor ook een aandeel leverde bij mijn eerste mis in de Lambertuskerk op Sacramentsdag en dat ze gewoon de sequentie *Lauda Sion Salvatorem* zongen ook al stond dat niet in het boekje afgedrukt. Ik vond het prima.
- Dat bij het kerstspel de maagdelijke geboorte van Jezus door Maria werd uitgebeeld. Daar zijn geen woorden voor nodig.

De eerste pastorale ervaringen zijn toch belangrijk. En het is allemaal niet zo lang geleden voor mijn gevoel.

En dat ik bij mijn afscheid in augustus 1994 preekte over de eerste lezing van die zondag: het slot van het boek Jozua. Het moet dus de 21ste zondag door het jaar geweest zijn. Jozua staat op het punt te sterven en hij houdt het volk Israël voor: "Als gij de Heer niet wilt dienen, kiest dan nu wie gij wel wilt dienen [...] Ik en

mijn familie, wij dienen de Heer.” Ik heb toen min of meer beloofd de Heer trouw te blijven en u heb daartoe ook opgeroepen. Misschien was de boodschap wel wat moraliserend, maar ik mag in alle bescheidenheid zeggen: ‘Ik ben er nog als priester en als gelovige’.

Wie er ook nog zijn? Het Sint-Jozefkoor. Gefundeerd op stevige grond en trouw gebleven aan de Kerk, aan de parochie en aan het meeste eigene van de Latijnse ritus van onze Kerk: het gregoriaans. Een goed fundament – gelegd in de beginjaren door Theo Driessen, op de Sint-Jozefschool met de Ward-methode – en geworden tot niet te loochenen ervaring.

Dat jullie het 100-jarig bestaan mogen vieren is niet vanzelfsprekend. “De steen die de bouwlieden hebben afgekeurd, is juist de hoeksteen geworden. Op last van de Heer is dat gebeurd en het is wonderbaar in onze ogen.” In de jaren zestig kwam het Latijn en het gregoriaans onder vuur te liggen. In Om het vuur brandend te houden schrijft Jos Leenen:

“Op 8 december (1965) wordt het Concilie afgesloten. Een belangrijke uitkomst is dat de volkstaal wordt toegestaan en Latijn als universele taal van de kerk wordt bevestigd.

Bovendien wordt bevestigd dat het gregoriaans de muziek is, die eigen is aan de Romeinse liturgie [...] Alleen lijkt het er in Nederland op of veel priesters als het ware alleen de eerste bladzijde lezen, die onderaan zou eindigen met: ‘Volkstaal wordt toegestaan.’ En dan verzuimen om te bladeren. [...] Er was toch immers een frisse wind beloofd. Welnu. Daar hoort geen woord Latijn meer bij.”

De hoeksteen van de Romeinse liturgie werd afgekeurd. In de meeste parochies is er van het gregoriaans niet veel meer over dan Missa VIII, Credo III en *Puer natus* of *Dominus dixit* met kerstmis. Meer dan wij nu kunnen bevatten moeten de liturgische veranderingen (in het algemeen) mensen hebben verward in hun geloof.

Hoe ligt die kostbare hoeksteen er nu in 2023 bij? Het is een vraag die ik maar ten dele wil en kan beantwoorden. Van de ene kant is er de krimpene Kerk (‘er zijn grotere problemen dan de vraag of we Nederlands of Latijn zingen; de klassieke en vroege liederen van Oosterhuis of meer charismatische’) en wereldwijd is er de vraag naar – aan de cultuur van het land – aangepast liturgische zang en liturgische rituelen (dat zal ongetwijfeld op de synode die nu aan de gang is ter sprake komen).

Van de andere kant is er de ontdekking van de 'oude mis'. Kleine groepjes katholieken – en vaak ook jongeren – voelen zich geïnspireerd door deze vorm van vieren. Hier blijft het gregoriaans behouden, maar hopelijk niet in een te archaische en versteende vorm (zoals dat ook met de riten zou kunnen gebeuren). Als ik me in deze moderne liturgische discussie moet bewegen, zou ik zeggen: “De liturgiehervorming had anders [minder rigouzeus] gekund. Maar dat is een constatering achteraf. Ook de vernieuwde liturgie biedt voor wie wil genoeg mogelijkheden voor een plechtige viering en genoeg ankerpunten voor een goede priesterlijke spiritualiteit” (zie *Liber Amicorum* pastoor Mennen).

Het Sint-Jozefkoor heeft de traditie van het gregoriaans altijd vastgehouden op een wijze die het Tweede Vaticaans Concilie heeft bedoeld. Ik denk ook dat een behoorlijke groep gelovigen dit heeft gewaardeerd. Het is wel een vorm van bidden en vieren die je je eigen moet maken. Het is verstilde liturgie, geen emotionele pinkster-kerk-achtige vorm van bidden die op den duur ook kan vervelen.

“Laat al uw wensen bij God bekend worden in gebed en smeking, en nooit zonder dankzegging.” Deze dag stemt ons dankbaar, omdat wij een kostbare erfenis hebben gekregen die we hebben bewaard en doorgegeven. En dat hebben we gedaan vanuit dienstbaarheid en vanuit de overtuiging dat het goed was voor het kerkelijk leven in de parochie. En we hebben onze ogen gericht gehouden op Christus Jezus. Paulus roept ons op ‘onze aandacht gevestigd te houden op al wat waar is, als wat edel is, wat rechtvaardig is en rein, beminnelijk en aantrekkelijk, op al wat deugd heet en lof verdiend’. In al deze kwalificaties zit genoeg materiaal om ons te blijven inzetten voor een waardige en klassieke liturgie. De Latijnse ritus en het gregoriaans hebben iets puurs, iets edels.

Graag wil ik het Sint-Jozefkoor feliciteren met het 100-jarig jubileum. Onder de kernwoorden ‘publicerend’, ‘uitvoerend’, ‘socialiserend’ (ieder koor scheidt ook vriendschappen), ‘educatief’ (wat heeft het koor niet betekend voor al die kinderen die leerde zingen en zich zo ontwikkelde ook in algemene zin), ‘innoverend’ en ‘inspirerend’ (de Heilige Geest werkt toch op de eerste plaats in de Kerk) hebben diverse activiteiten plaats gevonden in dit afgelopen jubileumjaar. Ik hoop van harte dat het Latijn en het gregoriaans bewaard blijft, niet museaal maar in de setting waarin het eigenlijk thuis hoort: de levende en biddende liturgie.

Pauselijke onderscheidingen

De redactie vernam dat de onderscheiding 'Pro Ecclesia et Pontifice' voor tenminste één koorlid totaal onbekend was. Daarom bij deze een korte uitleg.

Pro Ecclesia et Pontifice (Latijn: Voor Kerk en Paus) is een pauselijke onderscheiding voor bewezen diensten aan de Rooms-Katholieke Kerk of het rooms-katholieke geloof.

De onderscheiding is ingesteld op 17 juli 1888 door paus Leo XIII, ter gelegenheid van zijn vijftigjarig jubileum als priester. De onderscheiding werd oorspronkelijk in brons, zilver en goud uitgereikt, maar in 1908 bepaalde paus Pius X dat de medaille alleen nog in goud zou worden uitgereikt. De huidige medaille heeft een ander ontwerp gekregen, met op de voorkant de apostelen Petrus en Paulus in twee halfronde nissen en de tekst *PRO ECCLESIA ET PONTIFICE*, en hangt aan een geel en wit lint, de pauselijke kleuren.

Boven de twee halfronde nissen is het wapen van de regerende paus met de tiara en de sleutels van Sint-Petrus afgebeeld. Op de einden van de andere drie armen is een kruis afgebeeld.

De onderscheiding werd ingesteld in een Apostolische brief die naar de aanhef " Quod Singulari Dei Concessu" wordt genoemd. In eerste instantie was het kruis dat in brons, zilver en goud werd geslagen gedacht voor medewerkers en medewerksters aan het Pauselijk vijftigjarig priesterjubileum.

Paus Pius X maakte in 1908 een einde aan het uitreiken van bronzen en zilveren kruisen. De kunstzinnige Paus Paulus VI die veel van beeldhouwwerk en reliëfs hield en de kerkelijke kunst wilde vernieuwen en aanmoedigen liet een nieuw ontwerp voor het kruis maken. Hij wijzigde ook de kleur van het lint in goud en zilver.

Ceciliafeest 2023

Het Ceciliafeest vindt dit jaar plaats op **zondag 26 november**.

We starten de dag met onze traditionele opening om 9.30 uur met de Hoogmis. Hierna ontvangen wij u en uw partner in het Theo Driessen Instituut met een aangekleed kopje koffie of thee. Na een welkomstwoord en huldinging van de jubilaris van dit jaar, heffen wij het glas op de afgelopen 100 jaar.

Rond 13.00 uur staat er een lekkere brunch voor ons klaar. De rest van de middag gaan we zien wie de titel "slimste koorlid van 2023" mee naar huis mag nemen. Daarna zitten we gezellig samen totdat we het feest rond 17.00 uur afsluiten.

De organisatie wenst u alvast een prettige dag toe en verzoekt u vriendelijk via het formulier op de website aan te geven of u wel of niet aanwezig zult zijn (zie ook onze mail van 10 oktober). Graag vóór 11 november.

Link formulier website: <https://www.sintjozefkoorhelmond.nl/ceciliafeest-2023>

Frans van de Leur
Han Jansen

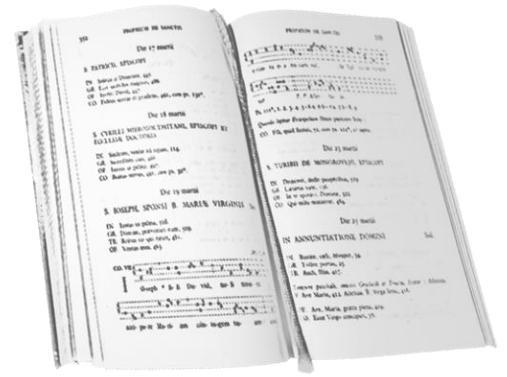
Verjaardagen

15 oktober	Jo Kuijpers
26 oktober	Sjef Strik
7 november	Frans van de Leur
23 november	Frans Verbakel
1 december	Bert Keet
5 december	Pierre van den Eijnden
20 december	Paul Lambregts
31 december	Jos Leenen

Bestuur, dirigent en leden feliciteren je van harte en wensen je een fijne verjaardag toe!

Rooster oktober – december

oktober

Zo.	01-10	zesentwintigste zondag door het jaar
Za.	07-10	repetitie
Zo.	08-10	Pontificale Hoogmis bij de afsluiting van het Jubileumjaar van het Sint Jozefkoor. (zevenentwintigste zondag door het jaar) 9.45 uur: repetitie 11.00: Pontificale Hoogmis <i>Na de mis is iedereen uitgenodigd voor de lunch en aansluitende borrel in de parochiezaal.</i>
Za.	14-10	repetitie
Zo.	15-10	achtentwintigste zondag door het jaar
Za.	21-10	repetitie
Zo.	22-10	negenentwintigste zondag door het jaar
Za.	28-10	<i>geen repetitie</i>
Zo.	29-10	dertigste zondag door het jaar
Ma.	30-10	19.00 uur: H. mis in Ameideflat b.g.v. het 50 jarig bestaan.

november

Wo.	01-11	Allerheiligen
Za.	04-11	repetitie
Zo.	05-11	eenendertigste zondag door het jaar
Za.	11-11	repetitie
Zo.	12-11	tweëndertigste zondag door het jaar
Za.	18-11	repetitie
Zo.	19-11	drieëndertigste zondag door het jaar
Za.	25-11	<i>geen repetitie</i>
Zo.	26-11	Christus Koning/ Ceciliafeest (eind jaar A)

december

Za.	02-12	repetitie
Zo.	03-12	eerste zondag van de Advent
Za.	09-12	repetitie
Zo.	10-12	tweede zondag van de Advent
Za.	16-12	repetitie
Zo.	17-12	derde zondag van de Advent
Za.	23-12	repetitie
Zo.	24-12	vierde zondag van de Advent
Zo.	24-12	Kerstmis - nachtmis
Ma.	25-12	Kerstmis - dagmis
Za.	30-12	<i>geen repetitie</i>
Zo.	31-12	Feest van de H. Familie

